

Dosarul nr. 21-213/2023
1-23025808-12-21-20022023-1

ÎNCHEIERE

13 decembrie 2024
Chișinău

mun.

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

În componența:

Președintelui de ședință, judecător

Tatiana Postolachi

Grefierului

Laura Rotari

Cu participarea:

Procurorului

Victor Țurcan

Avocatului condamnatului

Viorel Berliba

În lipsa:

Condamnatului

Timuș Nicolae

Examinând în ședință de judecată publică, cererea condamnatului Timuș Nicolae, prin intermediul apărătorului său avocatul Viorel Berliba, a depus o cerere privind reîncadrarea (recalificarea) juridică a faptei stabilite prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019, devenită irevocabilă la 25 februarie 2020, în privința persoanei condamnate Nicolae Timuș și aplicarea unei pedepse în limitele normei penale mai blânde, punându-se în acțiune efectului retroactiv al legii penale, prevăzut de art. 10-10¹ Cod penal, -

A CONSTATAT:

La data de 09.10.2024, judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Tatiana Postolachi i-a fost repartizată cererea condamnatului Timuș Nicolae, prin intermediul apărătorului său avocatul Viorel Berliba, care a depus o cerere privind reîncadrarea (recalificarea) juridică a faptei stabilite prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019, devenită irevocabilă la 25 februarie 2020, în privința persoanei condamnate Nicolae Timuș și aplicarea unei pedepse în limitele normei penale mai blânde, punându-se în acțiune efectului retroactiv al legii penale, prevăzut de art. 10-10¹ Cod penal.

În motivarea cererii înaintate, condamnatul Timuș Nicolae, relatează că prin sentința Judecătoriei Strășeni din 18 mai 2015 s-a hotărât:

- de a-l recunoaște culpabil pe Nicolae Timuș de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal și a-i stabili o pedeapsă sub formă de 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, schimbându-i măsura preventivă în arest și luându-l sub strajă din sala de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 18 septembrie 2015 s-a decis:

- respingerea ca fiind vădit nefondate apelurile declarate de avocatul Sergiu

Radu, în numele inculpatului Nicolae Timuș, și avocatul Igor Stratan, în numele părților vătămate Viorel Sîrbu și Igor Iacob, menținând sentința Judecătorei Strășeni din 18 mai 2015 privind-1 pe Nicolae Timuș.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 24 mai 2016 s-a decis:

- admiterea recursurilor ordinare, declarate de avocatul Sergiu Radu, în numele inculpatului Nicolae Timuș și de avocatul Igor Stratan, în numele părților vătămate, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2015, în privința inculpatului Nicolae Timuș și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 21 decembrie 2016 s-a decis(...):

- admiterea cererii de apel înaintată de Sergiu Radu, în numele inculpatului Nicolae Timuș, împotriva sentinței Judecătorei Strășeni din 18 mai 2015, în cauza penală privind învinuirea lui Nicolae Timuș, pe care o casează și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

- se încetează procesul penal cu privire la învinuirea lui Nicolae Timuș în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal, din motivul că există o nouă hotărâre în privința aceleiași persoane cu privire la aceleași acuzații.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 iunie 2017 s-a decis:

- admiterea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 21 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui Nicolae Timuș și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 15 decembrie 2017 s-a decis:

- (...)apelul declarat de avocatul Sergiu Radu în interesele lui Nicolae Timuș împotriva sentinței Judecătorei Strășeni din 18 mai 2015 se admite, casând sentința integral, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) CPP și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

- procesul penal de învinuire a lui Nicolae Timuș în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal (pe episoadele însușirii sumelor bănești de la Viorel Sîrbu și Igor Iacob) încetează din motivul că există hotărâri în privința aceleiași persoane, cu privire la aceleași acuzații.

La 20 noiembrie 2018 a fost pronunțată decizia de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, prin care s-a decis:

- se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sergiu Brigai, părțile vătămate Igor Iacob și Viorel Sîrbu;

- se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2017, în cauza penală privind-1 pe Nicolae Timuș;

- se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de

judecată.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019 s-a decis:

- se respinge ca fiind nefondată cererea de apel declarată de către avocatul Igor Stratan în interesele părților vătămate Viorel Sîrbu și Igor Iacob împotriva sentinței Judecătorei Strășeni din 18 mai 2015;

- se admite cererea de apel declarată de către avocatul Sergiu Radu, în interesele inculpatului Nicolae Timuș, casează integral sentința Judecătorei Strășeni din 18 mai 2015, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) CPP și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: în temeiul art.390 alin.(1), pct.3) CPP, inculpatul Nicolae Timuș se achită de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin (5) Cod penal (episodul cu partea vătămată Viorel Sîrbu), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- Nicolae Timuș se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin, (4) Cod penal (episodul cu partea vătămată Isor Iacob) și în baza acestei norme penale, i se stabilește pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani.

Relatează că în contextul emiterii deciziei Colegiului penal al Curții apel Chișinău din 22 martie 2019, instanța de apel reține:

- (...) prima instanță a conchis eronat că inculpatul Nicolae Timuș este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod prnal în privința episodului cu partea vătămată Viorel Sîrbu;

-(...) suma de 4000 Euro indicată în rechizitoriu ca fiind luată la 1 noiembrie de la partea vătămată Viorel Sîrbu și suma de 2000 Euro luată la 1 ianuarie de la partea vătămată Viorel Sîrbu, sunt aceleași sume în privința cărora s-a pronunțat instanța de judecată prin hotărârea Judecătorei Strășeni nr. 2-1053/2012 din 2 august 2012;

-(...) probele administrate în prezenta cauză nu confirmă vinovăția lui Nicolae Timuș în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(5) Cod penal în episodul cu partea vătămată Viorel Sîrbu;

-(...) Colegiul penal conchide că acțiunile inculpatului Nicolae Timuș se încadrează în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, adică infracțiunea de escrocherie, după semnele calificative „dobândirea ilicită a bunurilor altor persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții mari”;

-(...) Colegiul reține că prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.179 din 26 iulie 2018, în vigoare din 17 august 2018, a fost modificată dispoziția normei penale care definește infracțiunea de escrocherie și proporțiile care determină gravitatea infracțiunii respective; totodată, atât în redacția art. 190 alin.(4) Cod penal la data comiterii infracțiunii, cât și în redacția în vigoare la data examinării cauzei este prevăzută aceeași pedeapsă (...);

- (...) la data comiterii infracțiunii, proporțiile mari erau definite de art. 126 alin. (1) Cod penal, după cum urmează: se consideră proporții mari, valoarea bunurilor sustrate, dobândite (...), care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 2500 unități

convenționale de amendă, dar nu depășește 5000 unități convenționale; la aceeași dată, art.64 alin.(2) Cod penal prevedea că unitatea convențională de amendă este egală cu 20 lei;

-(...) prin acțiunile sale infracționale, Nicolae Timuș i-a produs părții vătămate Igor Iacob un prejudiciu în mărime totală de 79 544 lei, echivalentul a 3977,2 unități convenționale - adică un prejudiciu în proporții mari (n.a. - deși prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016 (în vigoare la 7 noiembrie 2016), art.64 alin.(2) Cod penal se modifică, după cum urmează - textul "20 de lei" se substituie cu textul "50 de lei" (adică în interesul persoanei, prin prisma art. 10 Cod penal), iar la data de 29 martie 2019 (data judecării cauzei în instanța de apel) era în vigoare calcularea proporțiilor mari prin prisma cuantumului salariilor medii pe economie prognozate, fapt care atesta proporția mare la valoarea de 139500 lei în anul 2019 (adică în interesul persoanei, prin prisma art. 10 Cod penal), (...) dat fiind că noua lege nu ameliorează situația inculpatului, precum și ținând cont de prevederile art.8 Cod penal, Colegiul penal va aplica legea penală în vigoare la data comiterii infracțiunii.

Mai menționează condamnatul că la 25 februarie 2020 a fost pronunțată decizia (dispozitivul) de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, iar la data de 18 mai 2020 pronunțată și decizia motivată, prin care s-a decis de a respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Vladimir Harți și de către avocatul Sergiu Radu în numele inculpatului, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 22 martie 2019, în cauza penală în privința lui Nicolae Timuș.

Explică condamnatul că cu referire la modificările operate în legea penală a Republicii Moldova, aferent situației de condamnare a persoanei Nicolae Timuș, prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 22 martie 2019, devenită irevocabilă la data de 25 februarie 2020, se constată că (...) prin acțiunile sale infracționale, Nicolae Timuș i-a produs părții vătămate Igor Iacob un prejudiciu în mărime totală de 79 544 lei, echivalentul a 3977,2 unități convenționale - adică un prejudiciu în proporții mari.

Condiția calificativă a incriminării infracțiunii de escrocherie, conform art. 190 alin. (4) Cod penal, adică săvârșirea infracțiunii de escrocherie (în forma circumstanțială (accidentală)-art. 190 alin.(4) Cod penal), care a vizat agravarea răspunderii penale a persoanei condamnate Nicolae Timuș, a fost săvârșirea infracțiunii în proporții mari. Semnul calificativ cu efect agravant, prevăzut de art. 190 alin. (4) Cod penal, a suportat modificări semnificative de la momentul comiterii faptei infracționale și până la momentul actual, când pedeapsa penală în raport cu Nicolae Timuș a fost pusă în acțiune, fiind, ca efect, exclusă din limitele circumstanțelor agravante referitoare la infracțiunea de escrocherie. În acest context, este important de a menționa faptul că o lege dezincriminatoare ulterioară se aplică autorilor faptelor până la momentul executării complete a pedepselor.

Relatează că conform situației faptice reținute de către instanța de judecată, proporția mare - ca și semn calificativ agravant care a servit la condamnarea persoanei Nicolae Timuș, în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, a fost completată, numeric, de suma

de 79544 lei. În acest context, instanța de judecată (adică instanța de apel) a rezultat din situația vizată de norma art. 126, alin.(1) Cod penal, aferentă art. 190, alin.(4) Cod penal, care, la momentul condamnării lui Nicolae Timuș indica la comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții mari. Cu alte cuvinte, art. 190 alin. (4) Cod penal, la momentul condamnării definitive a lui Nicolae Timuș, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, prevedea următorul text normativ: - Acțiunile prevăzute la alin. (1) - (3) săvârșite în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.247 din 29 iulie 2022 (în vigoare la 26 august 2022 - publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 267-273, art. 566, din 26 august 2022), din conținutul art. 190, alin.(4) Cod penal, dar și din întreg textul art. 190 Cod penal, se exclude circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii în proporții mari, în particular art. 190 alin.(4) Cod penal, punând în evidență circumstanța accidentală cu efect agravant - faptele prevăzute la alin.(1)-(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală. Or, la etapa condamnării lui Nicolae Timuș, această circumstanță agravantă era incidentă art. 190 alin.(3) Cod penal, nefiind constatată în raport cu persoana condamnată Nicolae Timuș (or, infracțiunea s-a constatat ca fiind comisă de către o singură persoană). Ca efect, fiind exclusă din art. 190 alin.(4) Cod penal- circumstanța agravantă care se referea la art. 190 alin. (1)-(3) Cod penal, iar careva circumstanțe statuate la art. 190 alin.(2)-(3) Cod penal nu au fost consemnate prin conținutul deciziei de condamnare din 22 martie 2019, se atestă stabilirea, la acest moment, strict a variantei tipice a infracțiunii de escrocherie - art. 190 alin.(1) Cod penal - referitor la persoana condamnată Nicolae Timuș.

Cu referire la elementele de drept privind aplicarea corectă a principiului *Lex Mitior* în cauza post-condamnare a persoanei Nicolae Timuș, care include și efectul aplicării unei legi mai blânde, vizată de principiul retroactivității legii penale în contextul situației faptice create, în particular rezultând din ipoteza că pedeapsa penală în raport cu Nicolae Timuș, în calitate de persoană condamnată nu a fost pusă în executare deplină, iar condițiile incriminatorii au fost modificate, urmează a fi aplicate regulile principiului retroactiv al legii penale. Or, aceste reguli, la nivel de decriminalizare, își produc efectul până la executarea definitivă a pedepsei penale.

Explică condamnatul că în fapt, norma pusă la baza condamnării persoanei Nicolae Timuș, în particular art. 190 alin.(4) Cod penal a suferit modificări semnificative sub aspectul decriminalizării, potrivit circumstanței agravante respective, faptele anterior comise și incidente acestei forme accidentale a infracțiunii (adică infracțiunea de escrocherie în proporții de până la 40 salarii medii pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern la momentul săvârșirii infracțiunii- - proporții mari) nefiind incidente la moment art. 190 alin. (4) Cod penal.

Deci, consideră condamnatul că faptele persoanei condamnate Nicolae Timuș devin incidente art. 190, alin.(1) Cod penal, adică escrocheria în varianta sa tipică (componentă de bază), inclusiv dacă este comisă în proporții evaluate între 20 și 40

salarii medii pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern la data comiterii infracțiunii.

Indică că în acest concurs de împrejurări relatate, în particular luând în vedere persoana condamnată Nicolae Timuș nu a executat pe deplin pedeapsa penală stabilită definitiv și irevocabil, se impune aplicarea efectului retroactiv al legii penale referitor la incriminarea faptei comise de către acesta. La momentul actual (17 februarie 2023), conform art. 190, alin.(1) Cod penal, sancțiunea prevede următoarele pedepse alternative aplicabile persoanei fizice: amendă în mărime de la 550 la 1000 unități convenționale sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 ore, sau închisoare de până la 3 ani. Invocă că instanța de judecată, în apel, la condamnarea lui Nicolae Timuș, a decis aplicarea, conform art. 190 alin. (4) Cod penal (sancțiunea prevedea închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani), a unei pedepse penale în formă de închisoarea pe un termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani. În fapt, procesul de executare a pedepsei penale stabilite prin decizia definitivă și irevocabilă din 22 martie 2019 a fost inițiat în raport cu persoana condamnată Nicolae Timuș.

Astfel, **solicită** condamnatul admiterea cererii reîncadrarea (recalificarea) juridică a faptelor stabilite prin decizia judecătorească din 22 martie 2019 (devenită definitivă și irevocabilă la 25 februarie 2020), prin care Nicolae Timuș a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, conform art. 190 alin. (1) Cod penal, aplicându-se efectul retroactiv al legii penale, în particular art. 10, art. 10¹ Cod penal, aplicarea unei pedepse penale principale în limitele sancțiunii prevăzute la art. 190 alin.(1) Cod penal, operându-se cu regula stabilită la art. 10¹ alin. (7) Cod penal.

în drept s-a făcut trimitere la prevederile art. 1 alin.(3), art. 4 alin.(2) art.20 alin. (1), art.22 și art. 26 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, art. 10, alin.(1), art. 10¹ alin.(7), Cod penal, art.469 alin.(1) pct. 14), art.470 alin.(1), art.471 alin.(1)-(4), (7)- (8), 471 b art.472 Cod de procedură penală, prevederile Hotărârii CC nr. 24 din 9 octombrie 2014, pct. 126, Hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27 mai 2014, pct. 48, Decizia Curții Constituționale, nr. 2 din 19 ianuarie 2017 (pct. 27), precum și jurisprudența CtEDO.

în ședința de judecată *avocatul Viorel Berliba* în interesele lui Timuș Nicolae a susținut integral cererea depusă și a solicitat admiterea acesteia în baza motivelor de fapt și de drept invocate în cerere.

În ședința de judecată *condamnatul Timuș Nicolae*, nu s-a prezentat înaintând cerere de examinarea cauzei în lipsa sa, totodată menționând că susține poziția expusă de către apărătorul său.

În ședința de judecată *procurorul Procuraturii Chișinău, oficiul Centru-Victor Turcan*, s-a prezentat, a susținut parțial cererea formulată, menționând că în urma modificărilor care au fost operate referitor la prejudiciul cauzat, recalificarea urmează a fi făcută în art. 190 alin.(2) lit.c) Cod penal care reprezintă daune considerabile.

Audiind, participanții la proces, studiind materialele cauzei, instanța de judecată

ajunge la concluzia de a admite parțial cererea înaintată de către condamnatul Timuș Nicolae din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.469 alin.(1), pct. 14) din Codul de procedură penală *La executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: 14) liberarea de pedeapsă sau ușurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art. 10 și 10¹ din Codul penal), precum și excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată.*

Potrivit art.470, alin.(1) Cod de procedură penală *Chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6), 16), 17¹) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa. Conform art.471, alin.(1) Cod de procedură penală Chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) și 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun.*

în conformitate cu prevederile art.471¹ alin.(1) Cod de procedură penală *în cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct. 11) și 14), instanța adoptă încheiere.*

Astfel, reieșind din materialele cauzei instanța atestă că este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani de a examina cererea condamnatului Timuș Nicolae privind aplicarea retroactivității legii penale.

În cadrul ședinței de judecată și din materialele cauzei s-a constatat că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019 s-a decis:

- se respinge ca fiind nefondată cererea de apel declarată de către avocatul Igor Stratan în interesele părților vătămate Viorel Sîrbu și Igor Iacob împotriva sentinței Judecătoriei Strășeni din 18 mai 2015;

- se admite cererea de apel declarată de către avocatul Sergiu Radu, în interesele inculpatului Nicolae Timuș, casează integral sentința Judecătoriei Strășeni din 18 mai 2015, inclusiv din oficiu, în baza art.409, alin.(2) CPP și pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

- în temeiul art.390, alin.(1), pct.3) CPP, inculpatul Nicolae Timuș se achită de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 190, alin.(5) Cod penal (episodul cu partea vătămată Viorel Sîrbu), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- *Nicolae Timuș se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin, (4) Cod penal (episodul cu partea vătămată Igor Iacob) și în baza acestei norme penale, i se stabilește pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani.*

Iar, prin Decizia (dispozitivul) Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 februarie 2020, care a fost motivată la data de 18 mai 2020, s-a decis de a respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Vladimir Harți și de către avocatul Sergiu Radu în numele

inculpatului, *cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 22 martie 2019*, în cauza penală în privința lui Nicolae Timuș.

Prin încheiere Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 31 mai 2023, s-a admis parțial cererea condamnatului Timuș Nicolae privind aplicarea art. 10, 10¹, alin.(7) Cod penal pe marginea Deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019, prin care a fost condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 (cinci) ani.

În baza art. 10, alin.(1) și art. 10¹, alin.(7) Cod penal, se recalifică fapta prejudiciabilă stabilită prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019 (devenită definitivă și irevocabilă la 25 februarie 2020), prin care Nicolae Timuș a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, conform art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal, aplicându-se efectul retroactiv al legii penale, și se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 /cinci/ ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de până la 3 ani.

Termenul pedepsei stabilit lui Timuș Nicolae a-1 calcula din data pronunțării încheierii - 31 mai 2023, cu deducerea perioadei efectiv executate.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 septembrie 2023 Admite recursul avocatului Berliba Viorel în interesele condamnatului Nicolae Timuș, casând încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 31 mai 2023, prin care a fost admis parțial cererea condamnatului cu privire la aplicarea prevederilor art. 10, art. 101 alin. (7) Cod penal, pe marginea deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019, prin care a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a executa activități legale de administrare a mijloacelor bănești pe un termen de 5 ani, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond în alt complet de judecată.

În speță instanța de judecată reține că, condamnatul Timuș Nicolae solicită recalificarea juridică a faptelor stabilite prin decizia judecătorească din 22 martie 2019 (devenită definitivă și irevocabilă la 25 februarie 2020), prin care Nicolae Timuș a fost condamnat în baza art. 190, alin.(4) Cod penal, conform art. 190 alin.(1) Cod penal, aplicându-se efectul retroactiv al legii penale, în particular art. 10, art. 10¹ Cod penal, aplicarea unei pedepse penale principale în limitele sancțiunii prevăzute la art. 190 alin.(1) Cod penal, operându-se cu regula stabilită la art. 10¹ alin.(7) Cod penal.

În contextul celor relatate *supra* instanța reține că potrivit art. 10, alin.(1) Cod penal, *Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

Potrivit art. 10¹, alin.(7) Cod penal în cazul în care, în temeiul efectului retroactiv al legii penale, se impune recalificarea faptei stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, instanța de judecată, soluționând chestiunea privind executarea hotărârii respective, va recalifica fapta și va aplica pedeapsa prin fixarea maximului sancțiunii prevăzute de legea penală mai favorabilă condamnatului, dacă pedeapsa stabilită prin hotărârea irevocabilă este mai mare decât maximul prevăzut de legea penală nouă, sau va menține pedeapsa stabilită prin hotărârea irevocabilă.

De asemenea, instanța stabilește că fiind la etapa executării pedepsei stabilite condamnatului Timuș Nicolae, nefiind executată integral (reținut în Republica Moldova la 20.01.2023), la data de 26.08.2022 a intrat în vigoare Legea Nr.247 din 29.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, prin care au fost introduse modificări în dispoziția normei art. 190 Cod penal, s-a revenit la modalitatea normativă a normei anterioare. Astfel, se atestă că semnul calificativ „proporții mari,, cu efect agravant, prevăzut de art. 190 alin.(4) Cod penal a fost exclus din limitele circumstanțelor agravante.

Or, instanța stabilește că la momentul condamnării definitive a lui Nicolae Timuș, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.03.2019, art. 190 alin.(4) Cod penal, prevedea următorul text normativ:-*Acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) săvârșite în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.*

Totodată, prin Legea pentru modificarea unor acte legislative nr.247 din 29 iulie 2022, art. 190 alin.(4) Cod penal, prevedea următorul text normativ modificat: *Faptele prevăzute la alin.(1)-(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale, astfel s-a exclus circumstanța agravantă - săvârșirea infracțiunii în proporții mari, fiind înlocuit cu agravanta „grup criminal organizat sau de o organizație criminală,,.*

În fond, în continuarea celor relatate, instanța stabilește că conform pct.34 Deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22.03.2019 lui Timuș Nicolae **a fost reținută următoarea fapta:** *”...în luna februarie 2009, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, sub pretextul unui împrumut și profitând de relațiile de rudenie, a însușit de la Iacob Igor suma de 4 000 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din XXX constituie suma de 53 544 de lei. Tot Timuș Nicolae, în luna august 2008, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune, profitând de relații de rudenie și încredere, a însușit de la partea vătămată Iacob Igor suma de 1 650 euro, care conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din XXX constituie suma de 26 000 lei. Astfel, prin acțiunile sale infracționale, Timuș Nicolae a sustras de la Iacob Igor suma totală de 79 544 lei...”.*

Respectiv, instanța remarcă că în cauza penală, inculpatul a fost pus sub învinuire pentru infracțiunea comisă la 9 august 2008, însă ulterior, conform art. IV, pct. 4) al Legii privind modificarea unor acte legislative nr. 179 din 26 iulie 2018, în vigoare de la

17 august 2018, Codul penal a fost modificat și anume la articolul 190, în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, iar în dispoziția alineatului (2), litera c), sintagma „cu cauzarea de daune în proporții considerabile” s-a exclus, iar în dispoziția alineatului (4) Acțiunile prevăzute la alin. (1)–(3) săvârșite în proporții mari se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Ulterior, după modificările operate prin Legea nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022, instanța conchide că articolul 190 alin. (1) din Codul penal, în prezent stabilește răspunderea penală pentru sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, pentru care este aplicabilă o sancțiune inclusiv cu închisoare de pînă la 3 ani, iar dispoziția alineatului (2), litera c) al ultimului articol fiind completat cu sintagma „cu cauzarea de daune în proporții considerabile”, pentru care este prevăzută o sancțiune cu închisoare de la 1 an pînă la 5 ani, iar în dispoziția alineatului (4) Faptele prevăzute la alin. (1)–(3), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală, se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 1350 la 3350 de unități convenționale.

Cu referire la componența de infracțiune prevăzută de art.190 alin.(4) Cod penal, urmează a fi reținut că aceasta reprezintă o formă agravată a componenței de infracțiune prevăzută la art.190 alin.(1) Cod penal, ceea ce înseamnă că pentru a fi posibilă stabilirea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(4) Cod penal, urmează mai întîi de toate de stabilit existența elementelor componenței de bază a infracțiunii prevăzute la art.190 alin.(1) Cod penal, și suplimentar, să fie dată apreciere semnelor specifice circumstanțelor agravante prevăzute la art.190 alin.(4) Cod penal, în baza cărora au fost încadrate faptele inculpatului.

Potrivit art.43 lit.c) Cod penal coroborat cu art.46 Cod penal, legiuitorul a prevăzut că „grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni”.

Astfel, forma de participație se deosebește de altele, după criteriul ei de stabilitate, de statornicie.

Deci, sustragerea săvârșită de către un grup de persoane se consideră săvârșirea acțiunilor la care au participat două sau mai multe persoane care s-au înțeles, în prealabil sau ocazional, să săvârșească în comun infracțiunea și care au participat nemijlocit la realizarea ei. În cazul dat, forma de participare încadrează și acțiunile persoanelor care fac parte din grupul criminal, iar pînă la săvârșirea sustragerii, în procesul înțelegerii prelabile dintre participanții grupului, a avut loc repartizarea de comun acord a rolurilor fiecăruia.

La caz, săvârșirea sustragerii de un grup criminal organizat are loc în cazul în

care această faptă e comisă de o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni. Spre deosebire de două sau mai multe persoane, care s-au înțeles în prealabil despre săvârșirea sustragerii, grupul criminal organizat se caracterizează, în special, prin stabilitate, prin prezența în componența lui a unui organizator și printr-un plan dinainte elaborat al activității infracționale comune, precum și prin repartizarea obligatorie a rolurilor între membrii grupului criminal organizat, în timpul pregătirii sustragerii.

Cu referire la *prejudiciul considerabil* invocat, instanța atestă că potrivit art. 126 alin. (2) din Codul penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victime, starea materială și venitul acesteia, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La data comiterii infracțiunii, proporțiile mari erau definite de art. 126 Alin. (1) Cod penal al RM, după cum urmează: se consideră proporții mari, valoarea bunurilor sustrate, dobândite (...), care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 2500 unități convenționale de amendă, dar nu depășește 5000 unități convenționale; la aceeași dată, art. 64 alin. (2) Cod penal al RM prevedea că unitatea convențională de amendă este egală cu 20 lei.

Instanța reține că, prin acțiunile sale infracționale, Nicolae TIMUȘ i-a produs părții vătămate Igor IACOB un prejudiciu în mărime totală de 79 544 lei, echivalentul a 3977,2 unități convenționale - adică un prejudiciu în proporții mari (n.a. - deși prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016 (în vigoare la 7 noiembrie 2016), art. 64 alin. (2) C. pen. al RM se modifică, după cum urmează - textul “20 de lei” se substituie cu textul “50 de lei”, iar la data de 29 martie 2019 (data judecării cauzei în instanța de apel) era în vigoare calcularea proporțiilor mari prin prisma cuantumului salariilor medii pe economie prognozate.

Prin Legea nr. 136 din 06.06.2024 privind modificarea unor acte normative, s-a modificat prevederile art. 126 alin.(2) din Codul penal, având un alt cuprins, decât cel prevăzut anterior și anume: *se consideră proporții considerabile., valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozele, stabilite prin Hotărârea Guvernului in vigoare la momentul săvârșirii faptei.*

Conform Hotărâri Guvernului nr. 1248 din 07.11.2008 privind aprobarea cuantumului salariului lunar pe economie, prognozat pentru anul 2009, acesta constituie suma de **3 140 lei MD**.

Prin urmare, instanța constată, că prin prisma modificărilor operate în Codul penal prin *Legea nr. 136 din 06.06.2024, în vigoare din 07.09.2024*, calificativul ”cu cauzarea prejudiciului considerabil” se regăsește în acțiunile lui Timuș Nicolae.

Astfel, partea apărării consideră că această faptă prejudiciabilă urmează a fi recalificată, conform modificărilor legislative, din art. 190, alin.(4) Cod penal (recalificat prin Decizia din 22.03.2019) în art. 190 alin.(1) Cod penal (potrivit modificărilor din 26.08.2022), conform modalității normative: *Escrocheria, adică*

sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1 000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

În acest context, instanța reține că apreciază critic alegațiile părții apărării în acest sens că acțiunile lui Timuș Nicolae urmează a fi recalificate în art. 190, alin.(1) Cod penal, instanța ajungând la concluzia despre necesitatea recalificării acțiunilor Timuș Nicolae, stabilite prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22.03.2019, din art. 190, alin.(4) Cod penal în prevederile art. 190, alin.(2), lit.c) Cod penal- *Escrocheria săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, care se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

În sprijinea soluției la care a ajuns instanța se reține că la recalificarea acțiunilor persoanei condamnate urmează a fi luată în considerare în mod obligatoriu fapta prejudiciabilă care a fost reținută acestuia printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă, menționată *supra*.

Astfel, instanța constată că element obligatoriu faptei prejudiciabile reținute condamnatului Timuș Nicolae prin Decizia din 22.03.2019 este constatarea existenței prejudiciului patrimonial în suma de suma totală de 79 544 lei, care nu poate fi negat de partea apărării, având puterea lucrului judecat. Prin urmare, la recalificarea acțiunilor Timuș Nicolae potrivit noilor modificări, în vigoare la 26.08.2022, instanța urmează să țină cont de această circumstanță.

În context, analizând modalitatea normativă, prevăzută de art. 190, alin.(1) Cod penal ”*sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare?*”, propusă de partea apărării ca soluție reîncadrării a acțiunilor condamnatului, instanța evidențiază că legiuitorul în această formă a **renunțat** la modul cuantificabil de stabilire a caracterului prejudiciului prin infracțiune, acesta regăsindu-se doar în alin.(2), alin.(5) și alin.(6) a art. 190 Cod penal.

Instanța apreciază critic alegațiile părții apărării cu privire la imposibilitatea recalificării a acțiunilor Timuș Nicolae în art. 190, alin.(2), lit.c) Cod penal-„proporții considerabile,, din motiv că instanța de apel prin Decizia din 22.03.2019 nu a constatat acest cuantum, or instanța elucidează că instanța de apel a constatat și a apreciat un prejudiciu mai mare decât cel considerabil-„în proporții mari,, iar excluderea calificativului ”în proporții mari” din art. 190, alin.(4) Cod penal, nu denotă excluderea, irelevanța sau neluarea în considerare și a prejudiciului existent, cauzat prin infracțiune, constatat printr-un act judecătoresc definitiv și irevocabil.

Instanța notează că la caz, în contextul recalificărilor operate (din art. 190, alin.(5) în art. 190, alin.(4), iar în prezent și în art. 190, alin.(2), lit.c) Cod penal) nu poate fi pus la dubii existența prejudiciului considerabil, care anterior a fost apreciat ca „în proporții deosebit de mari și mari,, iar valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru partea vătămată nefiind modificată, fapt confirmat prin depunerea acțiunii civile în acest sens.

Prin urmare, din aceste considerente instanța va recalifica faptele stabilite prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019 (devenită definitivă și irevocabilă la 25 februarie 2020), prin care Nicolae Timuș a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, conform art. 190 alin. (2), lit.c) Cod penal, aplicându-se efectul retroactiv al legii penale, în particular art. 10, art. 10¹ Cod penal, și ca rezultat, va aplica pedeapsa penală principală în limitele sancțiunii prevăzute la art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal.

Astfel, operându-se cu regula stabilită la art. 10¹ alin. (7) Cod penal, instanța va stabili maximul sancțiunii prevăzute de legea penală mai favorabilă condamnatului- art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal, și anume 5 /cinci/ ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de până la 3 ani.

Subsidiar, instanța notează că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a stabilit că atunci când legea penală în vigoare la momentul comiterii infracțiunii și legile penale ulterioare, adoptate până la pronunțarea unei hotărâri definitive, sunt diferite, instanțele judecătorești trebuie să aplice legea ale cărei dispoziții îi sunt mai favorabile acuzatului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Scoppola v. Italia (nr. 2) [MC]*, 17 septembrie 2009, § 109; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 49; *Jidic v. România*, 18 februarie 2020, §80).

În baza celor expuse și conducându-se de art.342, 469 Cod procedură penală, instanța de judecată, -

DISPUNE:

Se admite parțial cererea condamnatului Timuș Nicolae privind aplicarea art. 10, 10¹, alin.(7) Cod penal pe marginea Deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019, prin care a fost condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal și în baza acestei legi i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de 5 (cinci) ani.

În baza art. 10, alin.(1) și art. 10¹, alin.(7) Cod penal, se recalifică fapta prejudiciabilă stabilită prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2019 (devenită definitivă și irevocabilă la 25 februarie 2020), prin care Nicolae Timuș a fost condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, conform art. 190 alin.(2), lit.c) Cod penal, aplicându-se efectul retroactiv al legii penale, și se stabilește pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 /cinci/ ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de administrarea mijloacelor bănești pe un termen de până la 3 ani.

Termenul pedepsei stabilit lui Timuș Nicolae a-1 calcula din data pronunțării încheierii-13 decembrie 2024, cu deducerea perioadei efectiv executate.

Încheierea cu drept de recurs în Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

**Președintele ședinței,
Judecător**

Tatiana Postolachi